

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ KIỀU GIANG

**CÔNG CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG
VĂN HÓA Ở KHU DÂN CƯ THÀNH PHỐ HẠ LONG
TỈNH QUẢNG NINH (2001 - 2013)**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

PHẠM THỊ KIỀU GIANG

**CÔNG CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG
VĂN HÓA Ở KHU DÂN CƯ THÀNH PHỐ HẠ LONG
TỈNH QUẢNG NINH (2001 - 2013)**

Chuyên ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN XUÂN MINH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong Luận văn là trung thực, chưa được công bố.

Người thực hiện

Phạm Thị Kiều Giang

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên tác giả Luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến TS. Nguyễn Xuân Minh đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ, động viên tác giả trong quá trình tìm hiểu, nghiên cứu và hoàn thành đề tài.

Tác giả xin gửi lời cảm ơn chân thành tới các thầy, cô giáo trong Khoa Lịch Sử Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã chỉ bảo tận tình, động viên khích lệ tác giả trong suốt quá trình học tập và hoàn thành Luận văn này.

Trong thời gian thực hiện Luận văn, tác giả đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của Tỉnh ủy, UBND tỉnh Quảng Ninh, Thành ủy, UBND thành phố Hạ Long, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc tỉnh Quảng Ninh, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc thành phố Hạ Long, cùng các phòng, ban, đoàn thể trong thành phố Hạ Long đã cung cấp tư liệu để tác giả hoàn thành Luận văn.

Tác giả xin chân thành cảm ơn những nhận xét, đánh giá, góp ý quý báu của Hội đồng Khoa học đánh giá Luận văn.

Cuối cùng, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập và hoàn thành Luận văn này.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

Tác giả

Phạm Thị Kiều Giang

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lí do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	4
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu và nhiệm vụ của đề tài.....	8
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	8
5. Đóng góp của Luận văn.....	9
6. Bố cục của Luận văn	9
Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ THÀNH PHỐ HẠ LONG	10
1.1. Địa giới hành chính thành phố Hạ Long qua các thời kì.....	10
1.2. Vị trí địa lí, điều kiện tự nhiên và các nguồn tài nguyên thiên nhiên	11
1.2.1. Vị trí địa lí và điều kiện tự nhiên.....	11
1.2.2. Tài nguyên thiên nhiên	13
1.3. Tình hình kinh tế, xã hội.....	16
1.3.1. Tình hình kinh tế	16
1.3.2. Tình hình xã hội.....	21
Tiểu kết chương 1	26
Chương 2. QUÁ TRÌNH THỰC HIỆN CÔNG CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA Ở KHU DÂN CƯ THÀNH PHỐ HẠ LONG TỈNH QUẢNG NINH (2001 - 2013)	27
2.1. Chủ trương của Trung ương về việc xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư.....	27
2.1.1. Khái niệm văn hóa và xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư	27
2.1.2. Chủ trương xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư	30
2.1.3. Nội dung cơ bản của công cuộc vận động xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư.....	35

2.2. Sự vận dụng của địa phương và quá trình thực hiện công cuộc vận động xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư thành phố Hạ Long.....	38
2.2.1. Sự vận dụng của địa phương	38
2.2.2. Quá trình thực hiện công cuộc vận động xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư thành phố Hạ Long	39
Tiểu kết chương 2	51
Chương 3. ĐÁNH GIÁ CÔNG CUỘC VẬN ĐỘNG XÂY DỰNG ĐỜI SỐNG VĂN HÓA Ở KHU DÂN CƯ THÀNH PHỐ HẠ LONG TỈNH QUẢNG NINH (2001 - 2013).....	52
3.1. Kết quả.....	52
3.1.1. Tinh thần đoàn kết, giúp đỡ nhau phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo, làm giàu hợp pháp, chung sức xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh được đẩy mạnh, góp phần thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ kinh tế - xã hội của tỉnh	52
3.1.2. Đời sống văn hóa tinh thần của nhân dân ngày càng lành mạnh, phong phú; bản sắc văn hóa dân tộc được gìn giữ, phát huy	55
3.1.3. Sự nghiệp giáo dục, chăm sóc sức khỏe nhân dân, thực hiện dân số kế hoạch hóa gia đình được đẩy mạnh và thu nhiều kết quả	61
3.1.4. Môi trường cảnh quan từng bước được xây dựng sạch đẹp.....	65
3.1.5. Dân chủ được phát huy; ý thức chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong nhân dân được nâng cao; cơ sở chính trị được xây dựng vững mạnh	67
3.1.6. Truyền thống Tương thân tương ái, giúp đỡ nhau trong cộng đồng và đạo lí Uống nước nhớ nguồn được khơi dậy và phát huy	70
3.2. Những hạn chế và nguyên nhân của hạn chế	73
3.2.1. Hạn chế.....	73
3.2.2. Nguyên nhân của hạn chế.....	75

3.3. Một số giải pháp nhằm nâng cao chất lượng đời sống văn hóa ở khu dân cư thành phố Hạ Long	76
3.3.1. Đẩy mạnh việc tuyên truyền giáo dục, nâng cao nhận thức về xây dựng đời sống văn hoá.....	77
3.3.2. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, quản lí Nhà nước trong công tác xây dựng đời sống văn hoá	77
3.3.3. Tăng cường sự phối hợp giữa các ban, ngành, đoàn thể.....	78
3.3.4. Bảo tồn, gìn giữ và phát huy các giá trị văn hoá.....	79
3.3.5. Đẩy mạnh công tác xã hội hoá các hoạt động văn hoá - thông tin	79
3.3.6. Tổ chức tốt các hoạt động nghệ thuật quần chúng.....	80
3.3.7. Đào tạo đội ngũ cán bộ văn hoá ở cơ sở	81
Tiểu kết chương 3	81
KẾT LUẬN	83
TÀI LIỆU THAM KHẢO	89
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

KÍ HIỆU	NỘI DUNG
ANTT	An ninh trật tự
ANQG	An ninh Quốc gia
ANTQ	An ninh Tổ quốc
BCĐ	Ban Chỉ đạo
BCH	Ban Chấp hành
BVĐ	Ban Vận động
CĐ	Cao đẳng
CLB	Câu lạc bộ
CNH	Công nghiệp hóa
ĐH	Đại học
HĐH	Hiện đại hóa
HĐND	Hội đồng Nhân dân
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
KHKT	Khoa học kỹ thuật
MTTQ	Mặt trận Tổ quốc
VSATTP	Vệ sinh an toàn thực phẩm
UBND	Ủy ban Nhân dân
UB MTTQ	Ủy ban Mặt trận Tổ quốc
VHTT	Văn hóa Thông tin
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Số liệu so sánh giá trị các ngành Công nghiệp, Nông - Lâm - Ngư nghiệp và Du lịch, Dịch vụ.....	53
Bảng 3.2.	Kết quả phong trào xây dựng <i>Gia đình văn hóa</i> từ năm 2006 đến năm 2013	57
Bảng 3.3.	Kết quả phong trào xây dựng <i>Khu phố văn hóa</i> từ năm 2009 đến năm 2013	58
Bảng 3.4.	Số trường và số GV phổ thông trên địa bàn Thành phố	61
Bảng 3.5.	Kết quả giáo dục 2 mặt trong 3 năm học (2011 - 2012, 2012 - 2013, 2013 - 2014).....	62
Bảng 3.6.	Số liệu các vụ tai nạn giao thông trên địa bàn Thành phố.....	69

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1.	Tỉ lệ tăng dân số thành phố Hạ Long	65
Biểu đồ 3.2.	Số vụ án được thụ lí trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh năm 2012 ...	74

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Văn hóa là *nền tảng tinh thần xã hội, là động lực, mục tiêu phát triển kinh tế*. Văn hóa phát triển tương xứng là cơ sở cho phát triển kinh tế một cách toàn diện. Văn hóa và tăng trưởng kinh tế là mối quan hệ đa chiều. Văn hóa với chức năng xây dựng con người, bồi dưỡng nguồn nhân lực về trí tuệ và tâm hồn, năng lực, sự thành thạo, tài năng, đạo đức, nhân cách, lối sống của cá nhân và cộng đồng. Do đó, văn hóa là động lực cho sự phát triển kinh tế, xã hội. *Văn hóa góp phần giữ ổn định xã hội trong giai đoạn phát triển bền vững hiện nay.*

Điều quan trọng nhất khi nói văn hóa là nền tảng tinh thần bởi văn hóa có chức năng định hình các giá trị, chuẩn mực trong đời sống xã hội, chi phối các hành vi của mỗi người và toàn xã hội. Với tính lịch sử, các giá trị, chuẩn mực đó được truyền bá, lưu giữ, chất lọc và phát triển trong tiến trình lịch sử của dân tộc, trở thành hệ thống các giá trị đặc trưng cho một dân tộc, bao gồm chính trị, đạo đức, luật pháp, khoa học, văn học, nghệ thuật, các thể chế, thiết chế văn hóa, tập quán, lối sống, tạo nên cái cốt, cái hồn, bản sắc văn hóa của mỗi dân tộc.

Quan điểm của Đảng trong thời kì đổi mới đất nước là phải xây dựng một nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Xây dựng nền văn hóa dân tộc trong thời kì mới là nhiệm vụ chung của cả hệ thống chính trị và mọi tầng lớp nhân dân.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam với chức năng phối hợp hành động của các tổ chức thành viên và phối hợp với các cơ quan Nhà nước nhằm phát huy sức mạnh đoàn kết toàn dân, từng bước nâng cao chất lượng cuộc sống của mọi người dân, trong Hội nghị lần thứ hai Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam khóa IV đã quyết định mở Cuộc vận động *Toàn dân đoàn kết xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư*, ban hành Thông tư số 04-TT/MTTW ngày 3/5/1995 để hướng dẫn thực hiện Cuộc vận động.